

Prikaatin komentajien terveiset

Sain suunnattomaksi yllätykseksi tietää lokakuun alkupäivinä 1990 tulevasta määräyksestäni Pohjois-Karjalan prikaatin komentajaksi ja ylennyksestä everstiksi päivämäärällä 1.1.1991. Olin tiedon saadessani keskustelemassa Muonion Rajakomppanian päällikön kanssa hänen työhuoneessaan. Toimin tuolloin Sotakorkeakoulun Maasotalinjan johtajana ja olin valmistelemassa linjan tulevaa Lapin harjoitusta. Täytyy tunnustaa, että seuraavana yönä Jerismajalla ei uni tahtonut silmään tulla. Suurempaa onnenpotkuahan ei upseeri voi toivoa kuin päästä palvelemaan komentajatehtävään kotiseudulleen.

Tiesin, että prikaatin toiminta oli käynnistynyt heinäkuun alussa. Eversti Ilkka Hollo ja majuri Hannu Koskinen olivat tehneet alaisineen suuren työn prikaatin perustamisvalmisteluissa alkuvuodesta 1990. Pohjois-Karjalan patteriston lakkauttamisen jälkeen osan sen henkilöstöstä jäädessä Ylämyllylle muodostetun Liperin pataljoonan riveihin ei sekään ollut helpoimpia tehtäviä. Entisten punalaattaisten integrointi toisen toimintakulttuurin omaavaan joukkoon kesti odotevasti monta vuotta.

Mielessäni kenraali Ilkka Ilmolan kannustavat sanat käydessäni ilmoittautumassa hänelle Pääesikunnassa aloitin komentajakauteni. Niin mitkähkö sanat? ”Pohjois-Karjalan Prikaati on niin hyvä joukko-osasto, että yksi huono kome-

taja välissä ei sen tasoa ja henkeä juurikaan pääse heikentämään.”

Suuren arvon annoin sille henkiselle tuelle, jota koko ympäröivä yhteiskunta osoitti prikaatille kokonaisuudessaan sen taistellessa olemassaolostaan. Osallistuin 22.-24.1.1991 Vekaranjärvellä luolassa komentajistotasoiseen sodan ajan operatiiviseen suunnitteluun, kun joukkoon iski salaman tavoin Ruotuväki-lehden artikkeli, jossa kaavailtiin monen varuskunnan uudelleenjärjestelyjä tai peräti lakkauttamista. Ylämylly oli päässyt lehden sivuille yhtenä lakkautettavista. Heti alkoi ankara puhelinsoittorumba, jossa isojenkin herrojen kuulin annattelevan totista tekstiä. Tilannetta rauhoitettiin toteamalla, että kaavailut olivat lehden toimittajan yksityisajatelmiä, eivätkä edustaneet Puolustusvoimien virallista kantaa. Tämä prikaatin silpominen tai lohkominen, joidenkin osien lakkauttaminen tai jopa koko prikaatin lopettaminen heijastuivat koko komentajakauteni (3½ vuotta) prikaatin elämään jollakin tavoin ainakin taustalla pesivänä mörkönä.

Oli hyvin ilahduttavaa kokea se myötätunto ja tuki, jota ympäröivä yhteiskunta laajalla rintamalla ja yksissä tuumin osoitti. Kaikki tahot, joilla vähänkin katsottiin olevan vaikutusta tehtävään päätökseen, valjastettiin puolustamaan prikaatia. Itse käytin kaikki mahdolliset tilaisuudet tuodakseni henkiinjäämistais-telua julkisuuteen. Käytin, myönnän sen nyt, välillä liiankin voimakkaita ilmaisuja ja räikeää kielenkäyttöä tyrmätäkseni Pääesikunnan kaavailut. Kun kuitenkin tiesin, että vasta Puolustusministeriön päätös on lopullinen, jatkoin valitsemalani linjalla. Ehkä räikein esimerkki tyylistäni oli Kiteellä pidetyn valatilaisuuden jälkeisessä maanpuolustusjuhlassa lausumani: ”Hyvät kiteeläiset. Tiedättekö, mikä on teitä lähin joukko-osasto, jos Pohjois-Karjalan prikaati lakkautetaan? Se on venäläinen 111. Moottoroitu Jalakaväkiprikaati, joka on 50 kilometrin päässä tuossa suunnassa.” Tämäkin meni ylimpien esimiesten tietoon.

Pitkään komentajakauteen mahtui myös hyviä, kohottavia ja tunnelmallisia hetkiä. Prikaatin lipun, jonka lopulliseen ulkonäköön pääsin hivenen vaikuttamaan, juhlallinen naulaus tapahtui Joensuun Kaupunginteatterissa 15.10.1991. Annoin suuren arvon sille, että entinen Karjalan jääkäripataljoonan komentaja kenraaliluutnantti Jorma Järventaus oli korkeasta iästään huolimatta päässyt naulaamaan ensimmäisen naulan. Lippu vihittiin ja luovutettiin juhlallisesti Tasavallan Presidentin linnassa 5.11.1991.

Otin tavakseni kätellä prikaatiin tulleet alokkaat heti ensimmäisellä tai toisella viikolla. Alokas ilmoitti nimensä, kotipaikkansa ja ammattinsa. Muutama sana siinä vaihdettiin ja toivotin alokkaan tervetulleeksi prikaatiin. Olin asettanut tavoitteekseni seurata koulutusta prikaatissa kahtena aamu- tai iltapäivänä viikossa. Tämä ei toteutunut ollenkaan. Vain harvoin pääsin jokapäiväistä koulutusta seuraamaan. Sen sijaan olin mukana kaikilla ampumaleireillä, kaikissa taistelu- ja sotaharjoituksissa sekä tärkeimmissä Puolustusvoimien kilpailuissa, joissa prikaatin edustusjoukkue oli mukana.

Loppujen lopuksi komentaja-aikani olisi voinut olla raskaampikin, mutta erinomaiset lähimmät alaiset kevensivät taakkaa huomattavasti. Tärkeimpinä mainitsen esikuntapäällikkö everstiluutnantti Hannu Koskisen, Karjalan jääkäripataljoonan komentajat majuri Asko Kohvakan ja everstiluutnantti Seppo Pesosen, Liperin pataljoonan komentajat everstiluutnantti Matti Huttusen, everstiluutnantti Jukka Pölläsen ja everstiluutnantti Lauri Jokisen sekä KarSK:n päällikön musiikkikapteeni Raimo Maarasen. Komentotoimiston päällikkö kapteeni Juha Karhu oli korkean tason ihminen työssään. Heille kaikille esitän mitä parhaimmat kiitokset avustaan ja myötäelämisestään.

Pekka Ripatti
Komentajana 1991-1994